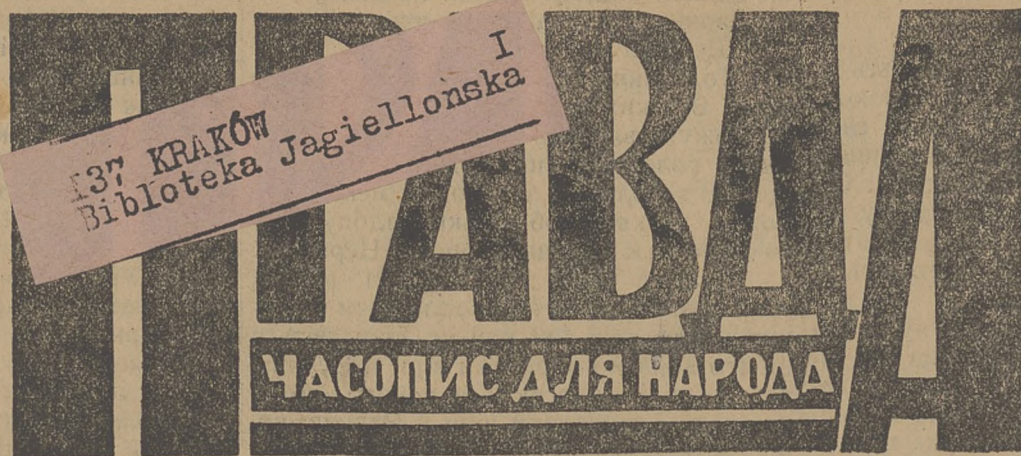

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.:

„ПРАВДА“

Львів, вулиця Льва Са-
ліги ч. 26, I. пов.Грошові посилки: почт.
скрит. ч. 537.Поодинокі число
коштує 20 сотиків

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ:

Річно 10 зол. Піврічно

5 зол. Чвертьрічно 2 з.

50 сот, Місячно 1 зол

ЗА КОРДОНОМ:

Річно 2 амер. долари

або їх рівновартість

Політичні арештування

В зв'язи з надходячими виборами змоглися в останніх часах жива діяльність комуністів.

Ліва польська Соціалістична Партія, Сельроб лівиця і правиця та польська Єдність Робітничо-Селянська „працюють“ у тісному порозумінню.

В січні с. р. делегати згаданих партій враз із варшавським комітетом Комуністичної Партії під проводом відпоручника Московського Комінтерну відбули спільну нараду в вільнім місті Данцігу.

Польська поліція стежила за ними весь час і по скінченню комуністичних нарад в часі повороту дня 3. с. м. арештувала майже всіх учасників.

Арештовано 50 осіб, між ними визначного варшавського комуніста Мінца Пінкаса, Стефана Волинця, кандидата з лісти 13-тки на Волиню, Стефана Рудика, члена Ком. Партії Зах. України і редактора Нової Культури; Юліана і Пант. Крайковських, перший професор у Станиславові, другий редактор часопису Сельроб; Василя Коссака, Йос. Цибуха чл. Ком. Парт. Зах. Укр.; Мих. Хімчина, голову Сельроба лівиці; Кирила Вальницького; Івана Хабу, ред. часоп. Світло та інших жидівських і польських комуністів.

Замітне те, що всі учасники комуністичного Зїзду вертали домів не як будь, а першою і другою класою поспішних поїздів, а один з них навіть вибагливим „буржуйським“ спальним вагоном.

При арештуванні знайдено при них грубі суми в доларах, котрі очевидно не везли з дому на зїзд, а противно.

В тягу докождень переведено дальші ревізії й арештовано ще в Луцьку 15 осіб, між ними б. послів Козубського і Чучмая, а у Львові ще кільканайцятьох комуністів.

Арештування комуністів переводяться ще в Бродях, Тернополи і Станиславові.

Всіх арештованих замкнено до тюрми у Львові, під замітом головної зради.

Чи Ви вже зібрали всі виборчі відозви видані у Вашім місті й околиці? Коли ще ні, просимо про се подбати і прислати до нашої редакції, бо потону пропадуть і ніде їх не буде.

Справа убийства Собінського

В дев'ятім, десятім, одинадцятім і дванадцятім дні розправи переслухувано свідків.

Польські часописи заповідали, що зізнання обтяжуючих, найголовніших свідків, а саме шофера Гасмана, який мав везти убийників на місце убийства, та польського термінатора Бахти, який був безпосереднім наочним свідком убийства — докажуть без сумніву вину того вчинку обжалованим: І. Вербицькому та Атаманчукові.

Та й зізнання тих найголовніших свідків того зовсім не виказали.

Шофер Гасман під присягою ствердив, що рішучо не пригадує собі чи на місце убийства їздив з двома пасажирами в сам день того убийства, чи день скорше або пізніше.

Зноваж Бахта зізнав, що убийників з лиця не бачив, та що Атаманчук і Вербицький подібні до убийників лиш ростом і ходом.

Також давніше, ще в часі слідства, коли на поліції показали йому цілком иншого чоловіка, то й на нього він сказав, що й цей подібний ростом до одного з убийників.

Рівнож зізнання прочих обтяжуючих свідків такі поплутані, що не становлять ніякого доказу.

Одного з них віддали навіть під лікарські оглядини, бо плів такі небелиці, як умовнедужий.

Повінь у Луцьку

Дня 10 с. м. над раном виступила в Луцьку з берегів річка Сапайлівка, доплив ріки Стиру.

З причини наглого таяння снігу і піднесення води на Стирі повінь на Сапайлівці стала доволі грізною.

З полудня вода залила п'ять домів. 23 родин мусіло опустити свої хати, які загрожені повінню.

Вода в Стирі більшає.

Відділи саперів динамітом висаджують лід, який нагромадився перед мостами.

Місцеві влади видали відповідні охоронні зарядження.

Ограничення виїзду заграницю

Міністерство праці в порозумінню з міністерством заграничних справ видало розпорядження, яке ограничує виїзд із Польщі до інших країв на роботу.

Не будуть могли виїхати ті, котрі в краю, до якого хочуть їхати, не мають запевненої праці, або не мають достаточної готівки на життя і на дорогу, або опіки й забезпечення перед моральними небезпеками в чужім краю.

Перехід на Унію

З Харкова прийшла не стверджена ще вістка, що в цілій Україні замітний живий рух за прилученням до гр. католицької уніяцької Церкви.

До оживлення цього руху починаються греко-католики, уніяти з Галичини, які перебувають під совітською владою.

Зі всіх майже міст правобережної України доносять про часто навіть масовий перехід на св. Унію.

В Гуманському повіті перейшло на Унію кілька сіл.

Німецько-совітсько-литовська угода

В часі побуту Вальдемараса в Берліні відбулися дуже важні політичні наради при участі совітського посла в Ковні.

В тій справі приїхав до Берліна з Москви німецький амбасадор Брокдорф Ранцау.

Як вислід цих нарад зістав підписаний окремий трактат між Росією і Литвою.

В той спосіб Німеччина, Росія і Литва заключили потрійний Союз, такий, у якому перед війною була Австрія, Росія й Німеччина.

В політичних кругах говориться, що заключення того союзу спричинило те, що совіти перервали свої торговельні переговори з Польщею, про що ми в останньому числі нашого часопису писали.

З нагоди недалеких виборів

Зближаються вибори до польсько-го сойму й сенату. О мандати стараються різні партії та люде. Не тільки свої, але й чужі хотілиби бути представниками українського народу в Варшаві. Серед тої повені кандидатів неодному аж в голові крутиться і він не знає, котра партія чи ліста краща, на якого кандидата слід йому голосувати.

Хоч як трудно нині доброму Українцеві і католикови рішиться, на яку лісту треба йому голосувати, то всеж таки знайде він, коли схоче, певні вказівки і ясну лінію. Тими вказівками, тою лінією є для нього його християнська совість, його віра оперта на Божім обявленню, а головню також видані в справі виборів поучення наших Владик.

Якаж це лінія, якіж це вказівки?

Святим обов'язком кожного християнина — католика підпомагати при виборах своїми голосами тільки цих людей і ці партії, що обіцяють стояти на сторожі віри і справ Церкви та вести політику в дусі наказів християнської науки.

Цей обов'язок легко виповнити там, де є щирі й явно католицькі партії. Трудніший цей обов'язок там, де таких виразно католицьких партій нема, де люде лучаться не на основі своїх релігійних переконань, а за основу своголучення беруть дочасні користи свого народу чи партії.

Ці труднощі зростають іще куди більше при голосуванні не на поодиноких кандидатів, а на лісти, що їх представляють партії і в тих лістах побіч католиків кладуть також людей для католицької віри й Церкви непевних і під-

зрілих. Тоді може бути таке, що католяки малиби віддати голоси на лісти, з яких вони не вповні вдоволені.

Що тоді робити?

Тоді вибирається з двох лих менше лих. В таких випадках католики, коли не можуть вибрати послів щирих католиків, голосують на людей вправді не щирих католиків, але бодай менше ворожих церкви, щоб тільки не допустити до перемоги крайних ворогів Церкви.

Дальше наша християнська віра й совість заборонює нам голосувати на таких кандидатів, які хоч не заявляються нібито виразно ворогами віри й Церкви, але на ділі домагаються такого, що є явним поборюванням віри й Церкви, прожавають усунення зі школи науки релігії, цивільних шлюбів, тощо.

Для того треба на кожному вічу чи зборах виборців питати за всігди кандидатів, яке їх відношення до цих важних питань, треба від них жадати, щоби вони прирекли, що не будуть поборювати ніякої католицької правди віри, що не будуть підпирати сектанства, не будуть виступати проти навчання релігії в школі, не будуть голосувати за розводами і цивільними шлюбами, та не будуть нападати на Гієрархію то значить на Епископів.

Коли кандидат, особливо такий, що вже прогрішився проти того, що ми католики обстоюємо, — не дасть такого запевнення, то се знак, що він хоче валити і буде валити нашу св. Церкву. Такий кандидат се вже явний ворог Церкви і голосу від дійсного католика не може дістати, бо голосувати на такого булоби гріхом і нерозумом.

Так бачимо, що християнин-католик не може сказати, що він зовсім не знає, на яку партію чи лісту має дати

свій голос. Хто є правдивим католиком, хто має правдиву католицьку совість, цьому вже не так трудно буде вибрати і партію і лісту і кандидата.

Вкінці ще одна увага.

Між нашими людьми крутяться різні крикуни з чужого табору і туманять несвідомих виборців, щоб голосували на їх лісту. Свідомий Українець-католик буде знати, що їм відповісти. Свідомий Українець-католик не дасть свого голосу не-Українцеві. Не-Українця нехай вибирають не-Українці! Нас і так сильно покривджено що до числа мандатів, які можуть нам припасти, для того не даймо собі видерти нашим нерозважним голосуванням ані одного мандату. Що має бути наше, мусить бути наше!

Свята Унія

I.

Чому вона свята — наша унія з Римом, з Апостольською столицею?

Унія свята для українського народу тим, що вона привернула наш нарід до Католицької Церкви під Намісником Христовим.

Унія свята тим, що вона привернула український нарід знова до тої віри, котру прийняв наш князь Володимир Великий, а з ним весь нарід наш. Бо коли се сталося в Києві, в р. 988, не було ще релігійного роздору (схизми), а роздор настав щойно в р. 1054.

Отож так св. Володимир Великий, як і його бабка мудра княгиня Ольга, як і багато інших людей перед ним жило й умирало в св. католицькій вірі.

І навіть по 1054 р. коли Греки з політичної амбіції відвернулися від Апостольської Столиці в Римі, не скоро за їх

О. ЛЕЩУК

10

Олекса Коцур

(Продовження.)

Не відповів нічого, взяв лист і став читати:

Постій, 8. квітня 1919.

Дорогий Друже!

Даруй, що так довгий час не давав я про себе вістки, але не моя в цьому вина. Я понав був в полон під Стаями і випочивав за дротами. Та надоїв мені цей випочинок і я втік. Що чувати коло Тебе? Певно вже здоров і може відвідав свою рідню. Ждемо тут на Тебе. Дядько з під Рави вже небіщик. Бідака тяжко відпокутував за свій опір, що не давав своїй корови. „По моїйому трупі“ кричав. І так сталося. А його син, оцей що дістав падачку, переходячи через кладку, дістав слабість і втопився. Хай їх Бог милує... Ходять вісти, що ворог готується до офензиви. Побачимо. Може вдасться на Великдень дістати кілька днів відпустки, то скочу на часок до Тебе. Здоровлю Тебе щиро

Андрій.

Прочитав ще раз і задумався.

— Саме сумне — промовив сам до себе, складаючи листа.

— З дому? — спитала сестриця, що

весь час стояла біля нього, якби і сама вичікувала цієї вісти.

— Від товариша з поля.

— А з дому?

— Не має у мене вже дому — шепнув, хитаючи головою.

Сестриця не питала вже більше. Зрозуміла, що згадка про його рідню справляє йому велике горе, кинувши слово на прощання, звернулась до відходу.

— Сестрице...

— Може чого потрібно?

— Чи можна би бачитися з цим десятиником?

— З цим без руки і ноги?

— З ним.

— А може я моглаб сама переказати йому всі ваші побажання, бо лікарі за-казали...

— Заказали...?

— Після цього, як вас наїшли непри-томного біля його ліжка.

— Лиш на малий часок, сестрице. Він з цього самого села що й я...

— Так? Я не сподівалась... В такому разі попробуємо. Заждіть хвилинку, а я розглянуся, чи нема лікарів. — Вийшла скорим кроком. Олекса присів на ліжку, і підпер голову руками. Ждав нетерпляче приходу сестриці, та вона не приходила. Став готувитися на зустріч зі своїм другом і хотів зібрати гадки, які немилосерно пекли його серце, але надармо. Чув таку порожнечу в душі, опанувала його та-

ка бездушність, що перестав почуватися самим собою. Нараз вийшла сестриця, зблизилась до нього і шепнула:

— Не можна.

Зірвався на рівні ноги і змірив її недовірчивим поглядом.

— Чому?

— Він звинявся що хорий, може пізніше...

Чув, що опускають його останки сил, наче давив його хто залізними кліпцями. Вхопився безрадно руками за голову і важко відітхнув.

— Кажете, не хоче бачитися зі мною?

— Пізніше...

— Пізніше...? Чи я доживаю того „пізніше“? — Присів, падаючи на ліжку, та заразже встав і міряючи остро сестрицю, різко промовив:

— Я хочу зараз! Розумієте сестрице, зараз!

— Він не хоче.

— Що...? не хоче? Кат!! Він мене різке. Він мусить!! — став хвилюватися і поступив крок вперед. Сестриця відступилась на середину кімнати.

— Я не проведу вас.

— Ні? Мусите!!

— Я кричатиму.

— І ви проти мене? Я велю вам провадити! — Поступив ще кілька кроків, якби хотів її захватити руками і примусити, щоб його провела. Та вона, очевидно, зрозуміла його намір і відскочила кілька

приміром пішли наці. А коли вже пішли, то не раз опісля вертали самі до св. католицької Церкви.

Унія свята для українського народу тим, що лучить його з головним культурним Центром світа, з головним оживляючим жерелом духа, яке цінять всі без виїмку народи світа.

Бо навіть серед тих народів, які колись відірвалися від Апостольської столиці, є вже численні світлі уми, що знов навернулися.

І той рух кріпшає з року на рік. І нема тепер ні одного народу на світі, котрий не мав би у своїх рядах вірних визнавальців католицизму.

Є вони скрізь — і між протестантськими і між схизматичними і навіть між поганськими ще народами.

А в минулім році святійший Отець висвятив шістьох католицьких Єпископів навіть для великого Китаю. Словом усі народи світа вже без виїмку мають між своїми дітьми ревних католиків.

Унія свята для українського народу і тим, що вона відрізняє його в масах і від Польщі і від Росії, та й тим способом становить нашу дійсну національну віру, не відриваючи нас від найвищого Авторитету (Поваги) всього світа.

Унія свята для українського народу ще й тим, що вона під упорядкованою і дисциплінованою управою Апостольської Столиці найкраще вчить нас дисципліни, котра є основою і підставою всякого суспільного і державного ладу.

Вийшов реферат „Наші пресові завдання“. Ціна з поштою 1'10зол. (можна прислати значками в листі). Замовляти: Центр. Комітет Преси, Львів. вул. Сап'іги ч. 26/1.

3 церковних справ

Іменования нунція.

Доносять з Риму, що в найближчих днях Мнсьр Мармаджі має бути іменованій папським нунцієм — висланником для Польщі.

Мнсьр Мармаджі мав у дорозі до Варшави задержатися в Празі.

Однак тому, що непорозуміння між Прагою а Ватиканом вже усунено, подорож Мнсьр Мармаджого до Праги буде злишня.

Америка в обороні католиків.

Сполучені Держави стараються вплинути на мекіканський уряд, щоб перестав переслідувати католицьку Церкву у Мекіку та уможливив віруючим наново плекати релігійне життя.

Американський амбасадор Морров обіцяв свою поміч у zorganizованню нарад представників мекіканського уряду і католицької Церкви.

Виповнення конкордату.

Литовський уряд Вальдемараса приступив до виконання конкордату заключеного недавно з Апостольською Столицею.

Перш усього упорядковано справу навчання релігії в усіх литовських державних школах.

Виповнення цієї точки конкордату стрічає великі труднощі з причини браку відповідно приготованих учительських сил.

Другою також доволі тяжкою справою є привернення зглядно сплата Церкви забораних за царату церковних дбр.

У цьому напрямі розпочалися підготовляючі праці.

Загалом належить замітити, що виконання Конкордату улекшує прихильність зі сторони литовського уряду, для якого в нинішніх політичних обставинах Конкордат становить одно із найважливіших внутрішніх питань.

Бо розходиться о це, щоб позискати жичливість Ватикану і литовських духовних кругів, які попирають там християнську демократію.

Як більшовики все нищать і руйнують

Часто в урядових звідомленнях говорять більшовики, що пролетаріат у Росії та на Україні, коли взяв у свої руки не тільки політичний, але й економічний провід, зміг зєдинити й упорядкувати народне господарство та утворити одну систему й організацію цього господарства.

Та це собі така гарна на словах більшовицька брехня.

Комунізм не утворив нічого. Замість утворити новий, кращий лад, зруйнував тільки дотеперішній доробок і лишив тільки розвалини, тільки румовище.

І до сьогодні, хоча вже десять літ минає відколи більшовики взяли владу в руки в Росії й на Україні, на руїні давнього ладу не збудував він нічого нового.

І не можуть більшовики нічого збудувати, бо їх кличем було й є: *нищити та руйнувати!*

А руїна не будова!

Ось на другому зїзді рад одеської губернії, що відбувався в 1920 р. мав Монтинович реферат про висліди комуністичної господарки. І в цьому рефераті признав він, що хоч більшовицьке пра-

кроків в напрямі дверей. Олекса зрозумів, що цим способом ніщо не вдіє, що даремні його зусилля, відступив назад до свого ліжка. Серце нагально билось йому в грудях, в очах потемніло і звалився на долівку. Сестриця з окликом вибігла зі салі і миттю вбігла назад з водою і з фляжкою якогось ліку. По кількох хвилинах прийшов він опять до себе.

— Не катуєте мене сестрице, проведіть. Я вас благаю. Я конечно хочу з ним бачитися... Він мені має щось сказати, — просив її як свого ангела.

— Ви не маєте тепер сил... — милосердячись над ним, промовила. У відповідь зірвався з ліжка, якби зовсім нічо йому не сталося і взяв її за руку. Не в силі була дальше опиратися. Подалась вперед, він за нею. Перейшли кімнату і вийшли на подвір'я.

Станули під дверми де лежав Чумак. Ще отворила йому двері, впускаючи його до нутра і сама зникла.

Олекса приступив до його ліжка і станув. Поглянувши на себе, якби не пізнавалися і мовчали. Перший промовив Олекса.

— Ти не хотів бачитися зі мною?

— Чуюся дуже хорим. Усе тіло бо-
лить мене.

— А мене ось-тут, — і приложив руку до грудий.

— Вспокойся Олексо...

— Петре... що з Оленкою? — простогнав, подаючись цілим тілом наперед.

Петро обрушився на ліжку, якби хотів завернути це питання від себе.

— Друже! Одно-одніське слово скажи мені: що з нею?

— Ніщо.

— Що це значить?

— Не хвилюйся брате, я добре не знаю...

— Кажи, кажи!

— ...

— Жне?

— ...

— Потакни.

— Ти дроздиш увесь. Вспокойся. Підійди ближче Олексо.

— Ні! кажи зараз! — Поступив ще крок вперед, і вдивився усім своїм єством у него.

— Лякаюсь сказати...

— Значить, не жне, — закликав з одчаєм, і одним скоком був вже при ньому. Обняв його голову своїми руками і запер відних.

— Не жне?

— ...

— Оленка не жне? — проникав його своїм зором, шукаючи заперечення. Та він примкнув очі і мовчав.

— Не говориш? Знаю вже! Чувш? Знаю вже, що не жне! — Піднявся і пустився до відходу.

— Олексо... вона не жне... — промовив ледви чути.

Ці слова наче шпилькою шпигнули

його у серце. Здавив в собі зворушення і випростувався на цілий зріст.

— Вмерла?

— Підійди, усе розкажу.

Приступив до нього і сів на ліжку. Перед очима стояла йому Оленка, у барвінковому вінку, уся в квітках. Любувався цим видом і не чув, як Петро оповідав за перші дні московської окупації. Спам'ятався щойно, як цей став розповідати, як у Максимців закатерувалися салдати.

— Так. Один з них став слідити за Оленкою.

— Салдат?

— Так. Батько і мати пильнували її, але бачили, що не зможуть її впильнувати, відіслали її до тітки. Але і там найшов її цей нахаба. І раз у вечір причепився до неї.

— Іродів син!

— Але заплатив за свою нахабність, бо аж око втратив.

— Оленю...

— З мести спалили їм хату. А її ніби приарештували.

— І засудили?

— Салдати без суду її судили. Заподіяли їй лихо, а відтак у ставі втопили.

Олексі закрутилися сльози. Петро піднісся на ліжку і дотикаючись устами його голови, шептав:

— Не плач брате. Вода з честю зги-

вительство видало багато ріжних декретів про радянське господарство, та не зробило ніщо. Було безліч комісій, що мали упорядкувати господарське життя, та з цих комісій всего 10 повідомило про висліди оглядин.

А висліди цих оглядин такі:

В одеському повіті оглянули ці комісії 54 комуністичних господарств. Виявилось, що ці господарства зруйновані зовсім. Остала тільки сама земля, що лежала облогом, а господарські знаряди й худобу або винищили або розікрали. В деяких знов господарствах не остало майже ніщо. Пр. у господарстві Ремі остало три барани й один різ. В інших господарствах лишилося по кілька коний, а в інших так таки тільки сама спустошена земля.

Із оглянутих у 38 громадах 4 повітів 119 комуністичних господарств, що обнимали простору 137.810 десятин, себто до 300 тисяч моргів землі, радянське правительство мусіло зменшити те число ледво до кільканайцять комуністичних господарств простором 3.907 десятин землі. А решта, себто понад 100 господарств на просторі 153.903 десятин більшовики зруйнували так, що мусили кинути їх зівсім.

Очевидці, що вернули з Радянщини оповідають, що бачили цілі лани збіжжя, як марнувалося. На пр. у книжці „Радянська хліборобська реформа“ оповідає автор Антін Стародворський, що бачив на власні очі в Катеринославській губернії пшеницю, що трохи не ціліський рік стояла на поли на просторі понад 300 десятин. Таксамо змарнували більшовики величезні стирти збіжжя.

А яка причина цього? Причиною була незгода між більшовицькими комісарами й хліборобськими робітниками. Комісари

хотіли платити хліборобському робітникові 15 фунтів збіжжя за тиждень праці при молоченню. Робітники не хотіли такої малої платні й пошукали собі інших заробітків. А знов власники стирт збіжжя, що їх їм більшовицька влада відібрала, хоч їм комісари грозили, не хотіли й чути про молочення цих стирт. Воліли пійти в тюрму, як працювати в користь більшовицьких руйників.

От така то, захилювана більшовицькими платними агітаторами, комуністична господарка. На словах гарна, а в дійсності страшна руїна.

Зі світа

Англійсько-Американські переговори.

По світовій війні на перше місце в світі виплинули дві могутні держави: Америка й Англія.

Одна і друга свою могутність завдячує своєму багатству і военній, головною морській силі.

Одна і друга хотіла би всесвітню політику повести по своїй думці та для своєї користі, бож „кожний брат собі рад“.

А тому, що їхні інтереси не все погоджуються, тож обі ті держави є для себе взаємно поважними суперниками у пануванню своїми впливами над світом, готовими боротись о нього навіть оружною рукою, про що отверто говориться в англійських та американських політичних кругах.

Щоби уникнути висячої в воздуху війни, якої кінець ніколи не є певний — Америка й Англія рішили мирно і в згоді поділитися пануванням над світом.

Ось по найновішим вісткам Ва-

шингтон і Лондон розпочинають переговори в цілі закінчення роземчої угоди т. зв. „арбітражного трактату“ між Англією і Зєдиненими Державами.

Рим — Білгород.

До Білгороду, столиці Югославії прибув з Риму пагло завізваний югославянський посол Ракіч.

Відбув наради з міністром справ заграничний Марінковичем.

До цієї події прив'язують політики велику вагу.

Бо розходиться тут о усталення становища Югославії у переговорах з Італією, до чого обі держави зміряють.

Югославянський уряд вже заздалегінь лагодиться до тих переговорів, розвідується, який вітер віє з Риму та нараджується, чого в часі тих переговорів належить від Італійців жадати, а що евентуально з тих жадань попустити.

Для пояснення пригадаємо, що Югославія від самого початку свого існування живе то в менше то в більше острій незгоді з Італією ізза східного, дальматинського побережжя Адрійського моря та лежачого там міста Реки, від якого Італійці бажали би Югославію раз на все відсунути, на що вона ніяк згодитися не може.

Німецько-Совітські переговори.

В Берліні відбуваються німецько-совітські господарські переговори.

Предметом нарад делегатів є три справи:

Звіт совітської торговельної делегації та звіт із діяльності совітських торговельних чинників у Німеччині дотично обмежень, які унеможливили торговельну і промислову діяльність ні-

нула. Не судилось вам обоім тут зазнати щастя, видно, така Божья воля.

Олекса встав, попрощав свого друга, і вийшов.

— Щож мені тут лишається? Мізерне півжиття. Тобі жертвую його моя Україно! Прийми його, хоч марне воно і надірване, як прийняла еси тисячі-тисячі дорогих жертв нашого невольного народу і засій на славу Богові і на щастя мільонам.

VI.

Як доспіли збіжжя і під жаром горячого сонця клялися під серц, прощалися галичани зі своєю вузною Батьківщиною, дорогою Галичиною. Переходили за Збруч. На прощання шелестіли їм високі тополі, а кучеряві верби слали їм придавлені зітхання найрідніших. „Гей... ви бездольні діти, куди вибираєтесь? Чи ж не має вже для вас місця у рідній стороні, чи не бачите, що ваші хати в огні, що доспіли вже збіжжя? На когоч це лишається?“ шептав їм вітер. Ішли довгими рядами, з похиленими головами, мовчаливі як тини... за Збруч. На здогін їм вликали поля: „Верніться, не кидайте нас“. У відповідь, води Збруча, змішані зі сльозами вигнанців, шевеліли, вдаряючи об береги з верболозами, наче хотіли вирватись зі свого корита і заступити їм дорогу.

Олекса їхав з обозом. Оцей відворот

видався йому сном. Не міг погодитись з думкою, що рідна сторона западається під ногами, що чужинець аж так далеко посягає по наше добро. Роздивлявся кругом і бачив безчисленні фіри, що довгими рядами посувалися вперед, а ген, далеко горіли села. Всунувся у нутро воза і примкнув очі, щоб не бачити цієї всенародної трагедії, щоб забути оце видовище. Та туркіт возів палив його мозок, роздирав його серце.

— Що це сталося? кричав у його нутрі якийсь голос. Склонив голову і заплакав, як ще ніколи в життю.

— Тільки народа, тільки війська і надармо. Боже Боже... так коротенько світила нам Воля — виривалися йому текучі слова. Виглянув опять і глядів вперед себе. У місячному сяйві стелився вид Поділля Великої України. Вискочив з воза, бо не хотів їхати в так страшну хвилю. Здавалося йому, що всі на нього ззираються, що йому дорікають, що злорічать. Та ледви поступився кілька кроків, як сталися гнути під ним ноги і сів назад на фіру.

— Не дам ради, Бог свідком! Який пожиток з мене, для Тебе кохана Батьківщино! Я вже каліка.

А другої днини під полудне загули в останнє ворожі гармати і гнали наших недобитків на зустріч большевикам,

В Новій Ушніці приділено Олексу як підкоманданта до бригадного обозу. Оце назначення прийняв він холодно, а радше з болем, вважаючи таке життя повільною смертю. Та хоч з цим фактом погодився, то все таки не перестав мріяти за фронт, за бої. Знав, що так довго не здійсниться його мрія, як довго не прийде до здоров'я і не набере сили, для того що днини робив на своїй квартирі вправи, і носився з невідступним своїм товаришем, крісом. Жовніри з обозу з недовірям приглядалися цим щоденним його заняттям і сміючись, говорили:

— Знаєш Івасю, до нашого четаря щось-приступає. Щодня у вечір, як усі підуть спати, він бере кріс і зачинає воювати, як на фронті.

— Кажуть, що він не при своїх — відповідає Івась, — а шкода його.

Навіть і старшини-товариші не могли зрозуміти його поведіння, а навіть сторонили від нього. Він це відчував і не накидувався їм. При різних нагодах, де мусів додержувати товариства, чувся не свій, або незамітно усувався. Раз затягнули його на іменини одного сотенного команданта. Серед того, як усі найкраще бавилися, він неспостережено вийшов на двір і пустився на друге село, до свого обозу.

Вже під самим селом побачив якогось підозрілого ні то жовніра, ні то парубка, що через плоти передирався на

мецьких промисловців у Совітах, вкінці справу виміни товарів між Совітами і Німеччиною.

Вибух самоходу з гранатами.

В Білгороді, в Югославії в часі транспорту впала зі самоходу одна скриня з гранатами.

Весь самохід в наслідок вибуху гранатів вилетів у воздух.

Згинуло 3 особи, а 20 віднесло тяжкі рани. Також вибух цей знищив дім попри котрий їхав той самохід із муніципалією.

Поїзд під снігом.

Доносять з Москви, що в віддалі 190 кілометрів від Оренбурга сніг засипав особовий поїзд.

Подорожним не мож прийти на поміч, бо при тридцяти степенях морозу шаліє дальше снігова буря.

Чи є такий нарід, який не віривби в Бога?

(Дальше.)

Проти твердження, наче би первісні люди жили в напівзвірячому стані і наче би тому не були способні прийняти Божого об'явлення, вказує згаданий нами учений А. Лянґ на цілі ряди найдавніших племен, пр. на мешканців племени Австралії і островів андаманських, або на африканські племена, у котрих стверджено, що вони віддавали честь одній найвишній Істоті ще перед приходом до них Європейців, а головні місіонарів.

Так само заперечив Лянґ, що пересаджені є вісти про напівзвірячий стан тих племен. Хоч вони живуть іще й досі серед зовсім первісних умов, але умово

не стоять вони нижче від інших племен, пізніших; навпаки, вони вказують на невеликі спосібності в споруджуванню дуже хитрих приладів, оружя і т. п. Менше також у них забобонів, як у племен, до яких дійшла вже якась просвіта.

Лянґ стверджує також, що у племен, які вважають за найдавніші, поняття і честь найвишньої Істоти є далеко чистіше і простіше, як у тих племен, що зіткнулися вже з якоюсь просвітою. Він додає, що поняття про Бога були серед поодиноких племен тоді досконаліші, коли їх просвіта була первісніша.

Другий згаданий нами славний учений професор В. Шмідт пише, що в міру, як віддаляємося від найбільш первісних племен, а наближуємося до тих, які досягнули вже деякий ступінь просвіти, помічаємо, що зростають сліди поганства, які поступово щораз більше притемнюють давнє чисте поняття і честь найвишньої Істоти. Завсіди однак, помімо найбільшого морального зісупуття, в яке ті племена попали, можна в них стрінути ще сліди первісної віри в найвищу Істоту.

До таких вислідів дійшла найновіша наука.

Ця наука отже стверджує:

Неправдою є, наче би віра в одного правдивого Бога розвинулася поступово з поганства;

неправдою є, щоби людськість була неспособна витворити собі поняття про Бога. Навпаки, коли ми зовсім чисте поняття найвишньої Істоти знаходимо у племен, які ще не стрінулися з ніякою просвітою, то це найкращий доказ, що переконання про існування Бога і схильність до релігійності не є штучним витвором просвіти, накиненим людству взовні; але те переконання й та схильність свідчать про правду, яка сама насуваєть-

ся всякому думаючому чоловікові. Тому кожний, що йде за тою схильністю своєї природи, може дійти до тої правди шляхом власного розумовання.

Переконання про існування Бога є отже загальне, воно є спільне всім людям, і сягає найдавніших часів.

Таке загальне переконання, яке є завсіди і всюди, це загальний голос розумної людської природи, отже голос непомильний, і вислів тої відвічної правди, що Бог є.

(Дальше буде.)

Важне для господарів.

Господарське рахівництво підставою господарського поступу.

В нинішніх часах тільки той може мати користь з господарки, хто веде її розумно з вимогами сільсько-господарської науки і техніки. Хто не хоче приспособитися до нових обставин, хто не йде з духом часу, не заводить новостей в сільському господарстві, той не може числити на те, що господарка принесе йому стільки хісна, як повинна принести, а все буде йому чогось недостатати, стало не буде мати жадної користі з господарки, бо не зможе видержати конкуренції з поступовими господарями, що не тільки руками, але і головою працюють.

Одною з головних підстав розумної, модерної господарки є сільське господарське книговодство, що має на ший записувати в цифрах цілий хід подій, що відбуваються в господарстві протягом року. Ці цифри по рахунковим замкненню з кінцем року дають господареві повний перегляд його господарства, є наче образом, з котрого видно добрі і злі сторони господарення.

поле. Стискаючи в руках кріса, більше з цікавості, як з обов'язку, кинувся за ним, і дігнав його вже на полі.

— Стій! — крикнув що сили. Підозрілий обернувся і спрямував до нього револьвер. В цюж мить вдарив його Олекса сильно крісом по руці вибив револьвер і піймавши його обома руками, кинув на землю.

— Ти хто? — спитав дивлячись йому у лице.

— Я з цього села.

— Що за один?

— Я... повстанець, — якби надумуючись просичав крізь зуби.

— Повстанець...? на чий службі?

Підозрілий рушився, намагаючись вирватись.

— Це тобі не вдасться добродію. Ти підеш зі мною.

Він шарпнувся з цілої сили і вскалив свої зуби у його руку.

— Так ти вмієш? — засичав Олекса, хватаючи його одною рукою за шию і держав його що сили. — Ти хіба собака а не повстанець. —

Саме надійшло кількох чоловіків і з цікавістю цьому приглядалися.

— Люди, ходіть сюди, допоможете мені затагнути оцього чоловіка на команду. — Люди приступили і піймавши його, повели за Олексою. Олекса привів його на свою квартиру і при цих людях став його випитувати.

— Ви люди знаєте цього чоловіка? — звернувся до людей.

— Це не наш пташок, — відповіли усі три разом. — Це якийсь заволока, може конокрад.

Олекса став перешукувати його кишені, а відтак встромив руку за пазуху. Підозрілий пручався що сили, качався по землі і став харчати.

— От скотина, як удає... промовив один з людей.

— Це мабуть буде комуніст — докинув другий.

Тимчасом Олекса витягнув йому за плечий брудний, чорний платок.

— Злодій! Он гроші! — сказали люди випускаючи його з рук. З платка висунувся зім'ятий кусень паперу.

— Зв'яжіть його! люди, щоб не вирвався і не втік.

По хвилині лежав вже зв'язаний біля стола, кидав зловіщим поглядом і скреготав зубами. Олекса блід і червонів, пробігаючи поглядом очима.

— Чортівський зрадник! Бодай ти був на світ не родився!

— Що, що? — перекидувалися поміж собою чоловіки.

— Він викрав наші пляни з бригади.

— Викрав пляни...? значить, він шпідон, якийсь большевик, — сказали усі три.

— Він наш, галичанин, діявол у людському тілі. —

Олекса з досади не знав, що зі собою робити. Усе припускав, але щоб це був галичанин і до того найчорніший дух своєї армії і своєї Батьківщини, не прийшло йому навіть на гадку. Щоб краще впевнитись про це, поступив до нього і спитав:

— Ти галичанин?

—

— З дев'ятої бригади, другого куріння, Мирон Зайчук?

—

Добув револьвер і скерував йому у грудь.

— Ти Мирон Зайчук?

— Так, — прошепотів, ховаючи голову під себе.

— Ти вкрав це для большевиків?

— Так.

— Ти найбільший зрадник свого народу, бо в найстрашнішу народню хвилю, ти готовиш шибеницю для нього. Ти подла худоба. — Сплунув і відвернувся.

— Йому оттак! — сказав один, даючи знак рукою, щоб його повісити.

— Ні! Ще не пора на це. Ми його обводитимемо по усім частинам, хай усі бачуть свого зрадника.

Олекса відпустив людей і покликав собі одного жовніра з крісом.

(Дальше буде.)

Голі представити собі, щоби можна рішитися на управу цюї чи іншої рости-ни, плекання одного чи другого роду худоби. Як не знаємо, з якими коштами звязана одна чи друга галузь продукції як не можемо обчислити собі, котра іменно галузь нашого господарства є для нас **поплатнійша**. Аж на основі рахункових зіставлень з минулих років і на основі калькуляції в звязку з кожним часним господарським положенням, можна буде зорентуватися в якому напрям повести нашу господарку, щоби мат. з неї якнайбільше хісна.

Розуміючи вагу сільсько-госп. рахівництва рішився „Сільський Господар“ по-мочи своїм членам ведення сіль.-госп. рахівництва. Іменно повстала при С. Г. секція с.-г. економії, що під проводом досвідного в тім напрямі агронома, буде вести для наших господарів, членів Сіль. Госп. рахівництво.

Яку користь будуть мати господарі з рахівництва?

По скінченню рахункового року „Сільський Господар“ виготовить для господарів рахункове зіставлення, котре буде обіймати докладний перегляд цілої господарки. Викаже, чи господар господарів з прибутком, чи зі стратою, обчислить кошта продукції, поодиноких родів рости, плекання худоби, представить кошта вложеної в поодинокі галузі господарства праці, зужитих харчів, викаже котру ростину найвигіднійше в данім господарстві плекати. Доперва на основі таких відомостей зможе господар як слід застановитися, як йому даліше повести свою господарку. Крім того „С. Г.“ буде стало уділювати **всіх фахових порад**, що відносяться до господарства.

Як буде виглядати ведення книговодства?

„Сільський Господар“ пересилає тим, що зголосяться, свої друки до виповнювання, а то „Спис майна“ — інвентуру котру виповнюється раз в рік і тижневі звіти, котрі господар виповнює що дня, а по тижневі чи то через філію „Сіль. Госп.“ чи впросто пересилає до централі у Львові, де буде ціле книговодство опрацьовуватися.

Виділ „Сіль. Госп.“ рішив, що господарям до 5-ох моргів ґрунту буде вестися рахівництво **даром**. Господарі, що мають більше ніж 5 моргів, платять по 50 грошів від морга на покриття коштів друку і поштової оплати. При належн. умотивованім проханню може „С. Г.“ обнизити ціну і господарям що мають більше ніж 5 моргів ґрунту, а в виїмкових випадках і цілком звільнити їх від оплати.

Рахунковий рік зачинаємо з 1. марта. Тому просимо, щоби заінтересовані сей час зголосилися до „Сільського Господаря“ у Львові, Зіморевича 20, щоби на час можна було вислати потрібні друки. Звертаємо увагу, що прийняті будуть тільки ті члени, що зобов'язуються за один повний рік вести точні записки та стало посилати до „С. Г.“

Требаби ще додати, що всі дані, як посилає господар, лаштається строго довірочні і ніхто крім Централі „С. Г.“ і даного властителя господарства не має права вгляду до виказів посланих господарем.

Господарське рахівництво принесе

велику користь, передусім тим селянам, що його в себе заведуть, бо сейчас покаже їм, що на їх господарстві **поплачується**, а що ні і до чого треба доплачувати. Далі мати ме хосен з таких дослідів поплатности селянських господарств **весь нарід**, бо на підставі поодиноких дослідів можна буде виготовити **платну поплатної господарки в цілому краю**.

Зі згляду на велике значіння книговодства в господарстві повинні скористати якнайширші верстви наших господарів — селян, священників і поміщиків і зголошуватися до „С. Г.“ зі всіх українських земель під Польщею.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар“ у Львові, вул. Зіморевича 20

Д О П И С И

ЗОЛОЧІВКА. Недавно відбулось тут віче партії „Праці“, котре скликав звісний агітатор з Бережан **О. Замощак**. Натягнув сей панок на себе шкуру невинного ягнятка і зачав віче християнським пр вітом: „Христос раждається“. Навіть не загинувся. Зачав вихвалюати рай і порядок, який панує на радянській Україні, а на закид, чому большевики заґелюють найкрасші хевсонські степи жидами, а наших людей відсилають в далекий, непривітний Сибір, де за царату засилано каторжників, збув аргументом: **шож мають з „бідними“ жидами зробити, чи вислати їх до Палестини?** По при свої мудрості, які виказував, не забув, як звичайно при таких okazіях, кинути наклепи на наше духовенство, мовляв, воно тепер необразоване, без поваги і значіння, що стид йому і руки подати. На вічу було мало людей і ніхто не забирав голосу, тай мовчки збули того „ученого і поважного“ агітатора.

З нагоди „місяця католицької книжки“ пішло дівоче братство **Ап. Мол.**, на зазив **О. пароха** на щедрий вечір зі щедрівкою по хатах і назбирали 20'85 зл. З того розділено 10 зл. на „Рідну Школу“, 8 зл. на парохіальну бібліотеку яка існує від 1921 р. і 2'85 зл. на фонд кат. преси. До села приходить 15 пр. „Місіонаря“ але також і зла преса пхається, як непрошений гість. Насильно присилають той хабаз навіть на адреси таких, що виїхали тому два роки до Аргентини. Пора, громадяни, отворити очі та не приймати, а відсилати назад у трукту, якою вас обдаровують московсько-жидівські запродавці.

Вічевик.

ЛОПУШАНКА ХОМИНА, пов. Старий Самбір. (Котюзі по заслугі).

Дня 4. лютого (субота) зайшли у наше село два „сильні-нероби“ (сельроби): якийсь Коченаш (поляк), що його ні роду ні ходу не знає й швець Сольчаник з Ст. Самбора.

Та як лиш ці „панове“ зачали плекати свої сельробівські теревені — сєй час приявні парубки й молодші господарі, що давно вже ждали на так „любих гостей“, казали їм опустити хату з якій

думали ці започаткувати своє дівальське діло розеднання громади між собою й зі своїм священиком. Та баламутники не хотіли хати опустити — кажучи, що їм до розказу господар, в якого вони хаті. На те надійшов віт, а довідавшись об всім — сказав: „мені не треба в селі неспокою — гризоти. Зараз винестися!“ Ще віт не скінчив говорити, а вже наші „спасителі“ знайшлися за дверми, а звідси як дали ногам знати, що утікали з села скоріше заяців. За ними на вздогін пустилася велика юрба молоді. Утікаючи баламути, коли виділи, що біда, що за свою роботу готові дорожче заплатити, як взяли, давай звальювати вину один на другого. — „То не я винен, то той менший“ — кличе один. „Ні то той більший“ — каже знова другий. А справді один був більший, другий менший ростом. І так покінчилася виправа сельробів до Лопушанки хом.

Громадяни знаючи яке лихо — яке зіпсуття приносять з собою до села сельробів — з парадом випросили їх. Так повинно зробити кожде село. А тоді тотазва не малаб місця в нашому народі.

Як в Плескім, Бусовиськах — так і в Лопушанці дісталося котюзі по заслугі.

Громадянин.

Н О В И Н К И

Розбита каса. Дня 6. с. м. у Львові в білий день, бо о 4 годині поп. закралася вломники до Дирекції державних лісів і розбили там велику касу у якій було 4.500 золотих. Грошей не встигли вибрати, бо сполошив їх один урядник дирекції. Вломників не зловлено.

Обманці в одягах священиків. В Варшаві арештовано трьох обманців, які переодягнені за священиків, та заосмотрені в фалшиві документи поповнили там много обманств на грубі суми. При арештованні знайдено при них підроблені печатки різних духовних властей. Один із них це бувший поліцай з Августова. Другий з них зголосився навіть у варш. єпископській курії, опісля в одній церкві на передмістю „правив“ Службу Божу але так, що зараз виявлюється, що це за птиця.

Пожежа в тартаку. Дня 8. с. м. згорів у Стрию тартак братів Гредлів. Згорів цілком відділ машин. Огнева сторожа з трудом вратувала величезні склади матеріалу. Шкода виносить понад 50 тисяч доларів.

Невдалось. Дня 9. с. м. вломилось до одного магазину у Львові при ул. Леріонів двох бандитів. Коли виходили з украденим добром, зловила їх поліція. Виявилось, що це два жидки, які за злодійським ремеслом приїхали до Львова аж з Румунії. Тогож дня до хати одної жидівки при вул. Замарстинівській вломився звісний вломник Петро Богдан. Заскочений на гарячій учинку побив желізним дручком Веледнікера та Баколу, які хотіли його зловити. На крик побитих прибігли прохожі та придержали злодія.

Пес проковтнув перстень. Жінка одного львівського адвоката вибираючися на бал, лишила на столику доро-

гий перстень, який протягом кількох хвиль зник без сліду.

В кімнаті не було нікого крім масажистки, яка „поправляла“ перед балом красу пані меценасової.

Підозріння крадіжки впало на масажистку.

Але виявилось, що згаданий перстень проковтнув пес, який рівножештався по кімнаті.

По довгих заходах добули з пса цей перстень.

Вбийство злодія. Дня 10 с. м. у Львові при ул. Ветеранів від трьох революверових куль згинув звисний у Львові злодій Іван Кураш.

Слідство виявило, що це якийсь його товариш по званию в той кривавий спосіб вирівнав з ним якісь свої порухунки.

Напад серед ночі. Дня 10 с. м. вертав домі в ночі Степан Стріла. В мійській городі, побіч дирекції поліції напало на нього трьох бандитів.

Приголомшили його ударом у голову, та забравши йому 490 зол, втекли.

Пошесть самовбийств

Останніми часами в цілій Польщі поширилася страшна пошесть самовбийств.

В самім Львові, не говорячи про інші міста, нема дня, щоб часописи не позавали вістки про два три або й більше самовбийств.

Між тими самовбийниками найбільше число становлять упавші жінки, переважно вуличниці та налогові паниці. Також ріжні легководи не раз із найвищих світських і військових кругів, які розтративши чужі гроші на гулянки — зі страху перед вязницею — ратують „гонор“ револьвровою кулею.

Лікар лічучи недугу перш усього старається усунути її причину.

Тож і супроти тої страшної пошесть самовбийств відповідні влади повинні поступити так само.

Повинні нищити безпощадно всяку неморальність та її жерела: безстидні та безбожні писма та проти релігійну, підкопуючу віру і моральність большевицьку агітацію.

До нашої, вихованої на релігійних основах суспільности, пошесть та на щастя не має так легкого приступу.

Але заразки її поширює в нашому народі зла преса, злі книжки.

Тож обов'язком наших народніх установ, громадських рад, виділів наших читалень, Кружків „Рідної Школи“, управ кооператив є перевести в кругах своєї діяльности охоронну, основну дезінфекцію (очищення від заразків), а тих що заразки тої пошесть наносять на наші села — викурити як злющу заразу.

Всячина

Чудесне виратування.

В Варшаві впала під самохід 8 літня дівчинка й самохід переїхав понад нею.

Прохожі аж задеревіли з ляку на той вид.

Дівчинку відвезли на ратункову стацію, де точні лікарські оглядини ст вер-

дили, що вока не потерпіла ні найменшого потовчення.

Вибух у Ряшеві.

В однім з вагонів тягарового поїзду, що їхав з Німеччини до Савітів на стації в Ряшеві наступив сильний вибух.

З одної залізної бочки у тому вагоні стала добуватися сильна сажина по-лумінь.

По хвилині бочка вибухнула зі сильним гуком. За пару секунд стали вибухати дальші бочки. Сила вибуху була така велика, що вагон рознесло цілком, а залізні частини бочок викинуло на 200 метрів у гору.

Вагон з таємничими бочками згорів до тла.

Бочки містили легковозпальні хемічні вироби.

В обороні релігії.

Московська „Правда“ подає вістку, що в Семенівці обухівського повіту прийшло до бунту т. зв. „кулаків“, як називають большевики заможніших селян, які є обурені совітською проти-релігійною політикою.

Жителі Семенівки під проводом православних священників зайшли до домівки, де відбувалися збори совітської „Ліги безбожників“ і розігнали зібраних.

З тої причини совітська міліція перевела численні арештування.

Смерть під снігом

В Тиролю снігова лавина засипала прогульку зложеноу з кількох леметарів, які вибралися в гори без проводника.

Присипані снігом умерли дві жінки й один мушина.

Страшна катастрофа

В місцевості Діленгофен в Німеччині зударився трамвай з поспішним потягом.

З під розбитих вагонів добули 17 трупів і 34 тяжко ранених.

Дальші арештування.

Після вісти зі Севастополя, на совітській Україні большевики арештують дальше „опозиціоністів“.

В останніх днях пропнали зі служби в Києві і Харкові 30 совітських урядників, які є в підозрінню, що поширюють опозицію.

Численних арештувань довершено серед моряків червоної чорноморської мореплавної служби.

Кільканайцять моряків вивезено на заслання.

Новий договір.

Дня 6. с. м. в Вашингтоні, столиці Зєдинених Держав підсекретар держави Ольде і французький амбасадор Кльодель підписали роземчий договір між Францією і Зєдиненими Державами.

Селянські заворушення на Рад. Україні. Аг. Вєсходня приносить вістку з Харкова, що в околиці Луганська прийшло до селянських заворушень. Причиною була відмова місц. комітету віддати зібрані на поправу церкви гроші на „Сельбуд“ (читальню). Між селянами а міліцією прийшло до сутички, багатші селяне розігнали збори комуністичних елементів. Карний відділ ДПУ поарештував багато селян.

За українську школу.

В справі шкільного плебісциту.

Подається до відома всім Шкільним Комітетам, Кружкам „Рідної Школи“ і Громадянам, які переводили шкільний плебісцит, що після виконного розпорядку Міністра Освіти з дня 7. січня 1925, В. З. ч. 3, поз. 33 шкільні інспектори мають тепер досліджувати важність деклярацій а то: 1) Чи громада, в якій лежить школа, має 25% українського населення; 2) При посередництві староства, громадського уряду або особисто, чи підписані на декляраціях батьки дітей мешкають в межах даної шкільної округи; 3) Чи діти названі в декляраціях живуть і будуть в шкільному віці в дні 1. вересня 1928; 4) Чи опікун дитини має право вносити деклярацію.

Батьки польських дітей можуть вносити шкільні деклярації до 30. квітня і на зміну школи потребують деклярації тільки за 20 дітей у шкільному віці.

Вже тепер ходять по селах ріжні агітатори і підписують неграмотних селян, щоб вони підписували деклярації з жаданням польської викладової мови навчання в школі. Шкільні інспектори, управителі шкіл, учителі та інші агітатори вимушують від наших неграмотних батьків підписи на шкільних декляраціях за польською мовою навчання, кажучи їм, що підписують нібито протокол. В обігу є шкільні деклярації подібні до наших, друковані по українськи, однак з жаданням не української, а державної мови навчання.

Тому кожний свідомий громадянин України а передівсім наша сільська інтелігенція, наше духовенство повинні поучити й остеречити народ перед непростими опікунами, остеречити батьків наших шкільних дітей, щоб не підписували ніяких деклярацій, ніяких протоколів, не лякалися ніяких погроз, бо для підписування шкільних деклярацій батьками Українцями мипув уже речинень з 31. грудня 1927. На всякі запити шкільних інспекторів, управителів шкіл чи інших осіб, якої хочуть школи, щоб відповідати коротко: „На деклярації, яку я підписав(ла), є всьо сказане“.

Як щоб в якійсь місцевості наші громадяне підступно одурені підписали у своїй невідомості деклярації з домаганням польської мови навчання в школі, не знаючи, що підписують, то слід подбати, щоб ті громадяне вислази до шкільного інспектора заяву, що їх підпис добуто підступом, що вони внесені за польською школою деклярації уневажнюють і вищофують та що вони жадають української мови навчання в школі. Таксамо повинні Українці розвідатися, хто підписав таку польську деклярацію і чи його підпис є важний. Якщо підписи фальшовані або підписали особи, які не мали до цього права, то слід донести до шкільного інспектора тому, бо він з певністю сам не буде переводити відповідних розвідів в тому напрямі. Це важне також з тої причини, що як Поляки не зберуть на декляраціях важних підписів за 20 дітей у шкільному віці, то школа остане чисто українська.

Внесені деклярації пропложать шкільні інспектори найдальше до 31. травня Кураторії з умотивованими внесками в справі мови навчання. Куратор на основі пропложених шкільним інспектором внесків рішає протягом місяця про мову навчання в школі і повідомляє про це громаду, а крім того і одного з батьків, що внесли деклярації. Згадане рішення має Уряд громадський вивісити на прилюдному місці. Від рішення Куратора прислугує інтересованим батькам відклик до Міністерства Освіти в речинці 14 днів від вивішення оповістки в льокалі громадського уряду.

Зміна викладової мови навчання на основі внесених до 31. XII. 1927. р. деклярацій наступити може доперва з початком слідуючого шкільного року, це є 1. вересня 1928.

Про всякі надужиття повідомляти Повітові Комітети чи Повітові Кружки „Рідної Школи“, а в дуже важних справах відноситись просто до Правної Оборони при „Рідній Школі“, Львів, Ринок ч. 10. II., пересилаючи їй точний опис подій з поданням місцевости, дат, свідків і виясненням, що в сій справі досі зроблено, найкраще з відписами чи оригіналами дотичних рішень, спротивів і т. п. Якщо Правна Оборона одержить на час дотичні матеріали, то на бажання виготовить потрібні відклики чи жалоби.

При цій нагоді визнається Повітові Кружки „Рідної Школи“, Повітові Шкільні Комітети

та Громадян, що займалися шкільним плесінням, щоб у найкоротшому часі переслали звіти з переведеного шкільного плесіння за всі громади своєї області, як що досі не надіслали такого звіту.

Права Оборони при „Рідній Школі“ у Львові, Ринок ч. 10, II. п.

В огні терпіння

Коли Україною й Росією заволоділи більшовики, так першим ділом, до якого вони взялися, було виповідження безпощадної війни релігії й Церкві, які, мовляв, вони, є перешкодою до здійснення більшовицьких ідей, до скріплення більшовицької влади.

І виарештували та розстріляли вони много єпископів та священників, забрали церковні добра, обдерли зі золота й дорогоцінностей всі церкви в цілому краю.

І довели до цього, що вже й так змуршавіла організація царської православної церкви розсипалася на безлічт зв. „живих“, „народних“ церков, а то й сект.

Не змогли більшовики ніяким переслідуванням видерти народови релігії, та всеж таки довели в ньому до церковного безладдя.

Передвоєнна російська церква була рабинею білого царя батюшки, а сьогоднішня російська й українська „жива“ церква є прямо іграшкою в руках червоних царів.

Перед цілковитою загладою боронить її поки що рішуча постава широких народних мас, які ворожо ставляться до більшовицьких наступів на релігію.

Однак інші розбиті і здесятковані церковні влади в Росії й на Україні, щоби захоронити себе й підчинених собі священників перед розстрілом, тюрмою та голодовою смертю, мусять кланятися червоним катом, признавати їх тиранську владу й мовчки зносити наругу над християнською вірою й моральністю.

Мож уявити собі, що діється в серцях правдиво віруючих, чесних і побожних людей у більшовицько-жидівським царстві антихриста.

Як болючим для них є наруга більшовиків над вірою й той страшний безлад у релігійним церковним життям!

Тернистим повним терпінням руслом пливе релігійне життя нашим братам за червоним кордоном.

А вжеж нинішнє безладдя в релігійному життю в Світах не в одній душі викликає вірне зрозуміння слів Спасителя: „щоби було одно стадо і один Пастир“. І не одно серце бажає тої Єдності в одній правдивій Христовій Церкві.

Висловом тих сердечних бажань є безсумніву замітні в останніх часах голоси зі совітської України за зєдиненням з католицькою Церквою та численний пе-

рехід на Унію наших братів у деяких селах правобережної України.

В огні десятилітнього терпіння більшовицьких знущань кристалізує на Україні думка за зєдиненням в католицькій Церкві, і зрозуміння, що безцінний скарб правдивої віри зберігається лиш у Ній.

А в нас, у Галичині? Під впливом чинників, які бажали би також у нас спричинити більшовицьке безладдя і на церковнім полі деякі люде прикладають рук до більшовицької роботи. — Замість скріпляти Христову Єдність між собою, самі вирікаються її, або й других тягнуть до відступства від католицької Церкви.

На щастя таких випадків в нас не много.

(Були випадки відступства від католицької Церкви на Лемківщині. Також польські часописи подали вістку про пререхід двох сіл сокальського повіту на православя, про що й ми писали.

Однак, як довідуємося з достовірного жерела, була це лиш невдала спроба.

В часі Різдвяних свят приїздив до Корчина в Сокальщині православний священник на агітацію, щоби тамошніх парохіян перетягнути на православя. Однак там нічого не вдіяв і зараз відїхав).

Нехай ті події, які сьогодні відбуваються на наших очах на совітській Україні навчать наш нарід більше цінити як досі нашу Єдність з Апостольським римським Престолом; бо тій Єдності ми завдячуємо безцінний скарб правдивої католицької віри і забезпечення вузшими чи ширшими рамами Конкордатів між Апостольським Престолом, а державами, в яких ми, греко-католики живемо — свободи і нетикальности св. Церкви.

Смішне

Комуністична „рівність“.

На село приїхав з Харкова українізований московський жид Чачкес „по земельним справам“ і став при тій нагоді довго торочити про гаразди московської комуні. Селяни слухали-слухали тавкіньці один запитав:

— Воно не є эле, щоби всі були рівні до майна, але й треба, щоби всі рівно працювали. До цього не кожний „партійний“ має охоту. Приміром, чи ви хотілиб зі мною робити на полі?

— Канешно, хотівби — відловив Чачкес. Ви косилиб, ваша жінка вязалаб, я шитавби (рахувавби) копн — усі работалиби...

— Еге, он як воно! — загула громада.

— Добре, товаришу комуніст — питає молодший селянин — а в часі війни як булоб? Требажби всім іти боронити наш Союз?

— Канешно всім — каже Чачкес. Тя пайдьом на пазіцію, я до міліції (на „маркірацію“) — все пайдьом!

— Еге, он як воно! — загула громада. — Хитра це штука та твоя конуна... (в)

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення Редакція не відповідає

КОЖДОМУ ДАРОМ!

Кожному, хто замовить у нашій книгарні хоч би найменшу кількість книжок, даємо даром премію. — У нас на складі великий вибір українських книжок, мап, листівок, товариських відзнак і кольорові портрети Шевченка, Франка, Петлюри, Богуна, Аркаса і інших.

Жадайте безплатно списку нашої книгарні на адресу: Ukrainische Buchhandlung M. Sawula, Wien I, Riemergasse 2, Austria. 1—4

КУПИТЕ ЦІКАВУ КНИЖЕЧКУ:

ЖИТТЯ Св. КИРИЛА І МЕТОДІЯ

написав

Д-р. Діонісій Няраді Еп. Крижевацький.

Зміст: 1. Апостоли св. віри. 2. Молодість Апостолів. 3. В Царгороді. 4. Між Хазарами. 5. Схизматик Фотій. 6. За книжки пішли? 7. Подорож до Моравії. 8. Винахід славянської азбуки. 9. Моравія і Панонія. 10. В Моравії. 11. Між Хорватани. 12. В Римі. 13. Смерть св. Кирила. 14. Завіщання. 15. Поворот між Славян. 16. Мученик. 17. В Моравії. 18. Обжаловання перед Римом. 19. Послідні літа. 20. Смерть св. Методія. 21. Проганяють учеників. 22. Святи. 23. Апостоли. 24. Почитателі Матери Б. 25. Як почитати св. Братів? 26. Апостолат св. Кирила і Методія.

Замовляти: Укр. Христ. Орг. Львів ул. Льва Сап'їги 28. I. поверх.

— Ціна з поштою: 1 зол. 20 сот. —

Прислайте передплату!

рово-азотові, МІНЕРАЛЬНІ й амонякові. еральні від 18 до 26% „P₂O₅!!!“ „da“, й інші як красві так і заграничні. ІЯК, САЛІТРА (CHORZOWSKA) амонова амоновий вапно навозове палене й мелене (97%CaO) — Вапно будівельне.

ФОСФОРИТИ палені й мелені (CaO розп. P₂O₅).

цінах
едит.

F O S F O R

ФАБРИКА ШТУЧНИХ ПОГНОЇВ
ЛЬВІВ,

пл. Марійська 6/7 I. п. (pl. Marjacki 6/7 I. p.)

114

Телефон 44—48.

5—16

СУПЕРФОСФАТИ: кістні й фосфорні
РЕФОРМФОСФАТИ: кістні й мінеральні
ТОМАСИНИ: „Kolumeta“, „Gwiazda“
СОЛИ потасові й КАЙНІТ, АЗОТИ
САЛІТРА чилійська — СІРЧАН

Достава ваговою й детальною по фабр. й на найдогідніших умовах